

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets perceel

Ds. Uilkensstraat, Eenrum

projectnummer: P000893

Onderwerp: Beknopte natuurtoets perceel Ds. Uilkensstraat, Eenrum

Datum: 20-10-2022

Inleiding

KADER

Het voornemen is vier nieuwe woningen te bouwen op een perceel aan de Ds. Uilkensstraat in Eenrum. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd.

Het doel van de inventarisatie is nagaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets op 30 maart 2022 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren bewolkt, droog, circa 7°C en er stond een matige wind.

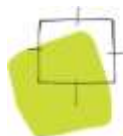
PLANGEBIED EN PLANNEN

Het plangebied ligt aan de Ds. Uilkensstraat aan de westrand van Eenrum (zie figuur 1). Het wordt begrensd door de Ds. Uilkensstraat in het oosten en de Aagtsweg in het zuiden. Ten westen van het plangebied ligt een sloot (zie foto 2) en ten noorden ligt een volkstuin en het Dobbepad (een fietspad) met daarachter de watergang Eenrummermaar. Ten noorden van het plangebied ligt een volkstuintje (zie foto 3) en een rioolgemaal. Ten oosten van het rioolgemaal staat een chemisch toilet (zie foto 4). In het zuidoostelijke deel van het plangebied is een kleine parkeerplaats aanwezig. De rest van het plangebied bestaat uit grasland (zie foto 1).

Opgaande begroeiing is beperkt tot de lage haag in het zuidwesten van het plangebied en de begroeiing in en rondom het volkstuintje ten noorden van het plangebied. Opgaande beplanting in de omgeving staat langs de noordzijde van het volkstuintje, namelijk een bomenrij en langs de westelijke en oostelijke grens van het tuintje staan hagen. Ten westen en ten oosten van het tuintje staan nog twee bomen. Langs de westelijke en noordelijke rand van de volkstuin liggen takkenrillen.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

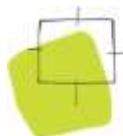

Ruimte voor de leefomgeving

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood). Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl

Foto's 1 t/m 4. Impressie van het plangebied op 30 maart 2022. Linksboven aanzicht op het plangebied vanuit het zuiden. Rechtsboven de sloot ten westen van het plangebied. Linksonder het volkstuintje gezien vanuit het oosten. Rechtsonder de begroeiing en takkenrillen langs de noordelijke grens van het plangebied.

De plannen bestaan uit de bouw van vier nieuwe woningen, de verbreding van de weg en de aanleg van een groenstrook aan de voorzijde van de woningen. De volkstuin en het rioolgemaal blijven behouden. Het chemisch toilet, de parkeerplaats en de watergang langs de westzijde van het plangebied blijven ook behouden. Voor de plannen wordt aanwezige vegetatie verwijderd en wordt grond vergraven.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wet natuurbescherming is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (artikel 3.1-3.4 Wnb);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5-3.9 Wnb);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (artikel 3.10-3.11 Wnb).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (artikel 3.11 Wnb). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in artikel 3.10, eerste lid van de Wet natuurbescherming.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna² (NDFF © 28 maart 2022) blijkt dat in de directe omgeving (0-1 km) van het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreft vogels met jaarrond beschermde nesten en zoogdieren.

Het grasland in het plangebied bestaat voornamelijk uit algemene gras- en plantensoorten, zoals Engels raaigras, paardenbloem, madelief en zachte ooievaarsbek. Deze soorten duiden op voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden.

In de oever van de watergang ten westen van het plangebied groeit riet, witbol en speenkruid (zie foto 2). Opgaande beplanting is niet in het plangebied aanwezig. Gelet op de voedselrijkdom, het aanwezige biotoop en het ontbreken van waarnemingen uit de omgeving (NDFF) zijn beschermde plantensoorten niet in het plangebied te verwachten.

In het plangebied is geen bebouwing aanwezig en er zijn tijdens het veldbezoek geen nesten waargenomen in de aanwezige bomen binnen het plangebied. Hierdoor kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde vogelnesten, zoals huismus- of buizerdnesten, worden uitgesloten. Mogelijk vormt het plangebied een zeer klein onderdeel van het foerageergebied van soorten als de uit de omgeving bekend huismus (NDFF), die mogelijk in de bebouwing in de omgeving van het plangebied broedt. Net ten zuidoosten van het perceel is wel een eksternest waargenomen in een boom op een van de woonerven. Eksternesten zijn geschikt voor soorten als ransuil om in te broeden. Verder kunnen in de lage hagen van het plangebied en de aangrenzende sloot mogelijk enkele weinig verstoringgevoelige algemene vogels broeden, zoals winterkoning of wilde eend. Nesten van algemene vogelsoorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

De bomen ten noorden van het plangebied bevatten geen holtes of scheuren die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Gezien het ontbreken van bebouwing of geschikte bomen, kunnen vleermuisverblijfplaatsen in het plangebied worden uitgesloten. De watergang ten noorden van het plangebied kan onderdeel zijn van een essentiële vliegroute voor vleermuissoorten als water- of meervleermuis. In het plangebied zelf zijn geen doorgaande structuren aanwezig die kunnen dienen als essentiële vliegroute voor vleermuizen. Zo vormen de bomen geen onderdeel van een lange

² De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

aaneengesloten bomenrij. Mogelijk vormt het plangebied wel een klein onderdeel van het foerageergebied van enkele soorten die in open gebieden kunnen foerageren, zoals de uit de omgeving bekende gewone dwergvleermuis (NDFF).

Het grasland in het plangebied vormt geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten huisspitsmuis en veldmuis (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming.

In de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de niet-vrijgestelde haas, waterspitsmuis en bunzing bekend (NDFF). Tijdens het veldbezoek zijn geen hazen gezien. Het plangebied is door het relatief kleine oppervlakte, de nabijheid van wegen en bebouwing niet geschikt als leefgebied van haas. Vaste rust- of voortplantingsplaatsen van haas worden dan ook niet in het plangebied verwacht. Geschikt leefgebied voor waterspitsmuis, zoals watergangen met ruig begroeide oevers en ontwikkelde watervegetatie, is niet binnen het plangebied aanwezig. Vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied is waterspitsmuis niet in het plangebied te verwachten. De takkenrillen ten noorden van de volkstuin (zie foto's 5 en 6) zijn geschikt voor hermelijn en de uit de omgeving bekende bunzing (NDFF) om nesten in te bouwen. Daarnaast zijn langs de watergang ten noorden van het plangebied beschutte, lijnvormige elementen met voldoende dekking aanwezig om zich langs te kunnen verplaatsen om zo het plangebied te bereiken.

Foto's 5 en 6. Links de takkenrillen ten westen van het volkstuinje. Rechts de takkenrillen langs de noordrand van het plangebied.

De sloot aan de westelijke grens van het plangebied vormt geschikt biotoop voor enkele algemene amfibiesoorten, zoals bastaardkikker en kleine watersalamander (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming. Door het ontbreken van geschikt biotoop en/of waarnemingen uit de omgeving zijn niet-vrijgestelde amfibiesoorten niet in het plangebied te verwachten.

Overige beschermde soorten uit de soortengroepen vissen, reptielen en ongewervelden zijn in de directe omgeving niet bekend (NDFF). Het plangebied biedt deze soortengroepen ook geen geschikt leefgebied. Gezien dit gegeven, kan de aanwezigheid van beschermde vissen, reptielen en ongewervelden worden uitgesloten.

TOETSING

Als gevolg van de plannen gaan geen vleermuisverblijfplaatsen of jaarrond beschermde nesten van vogels verloren. De volkstuin en houtsingel met takkenrillen blijven behouden. Als gevolg van de plannen, gaan dus geen verblijfplaatsen van hermelijn of bunzing verloren. Nader onderzoek naar deze kleine marterachtigen of een ontheffing van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

Bij uitvoering van het plan wordt het plangebied mogelijk minder geschikt als foerageergebied voor huismus. Het plangebied vormt, door het grotendeels ontbreken van dekking, geen hoogwaardig foerageergebied. In de omgeving is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Bovendien wordt bij de realisatie van de vrijstaande woningen een groenstrook aan de voorzijde van de woningen aangelegd, waardoor het plangebied aantrekkelijk blijft voor huismus. Een negatief effect op vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treedt niet op.

Het vernietigen of verstoren van in gebruik zijnde nesten van (algemene) vogelsoorten is bij wet verboden. Dit kan worden voorkomen door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli.

Als gevolg van de aanleg van de nieuwbouwwoningen gaan geen vleermuisverblijfplaatsen verloren. In de bomen zijn geen geschikte openingen of ruimtes aanwezig waarin vleermuizen een verblijfplaats kunnen hebben. Bij uitvoering van het plan wordt het plangebied mogelijk minder geschikt als foerageergebied voor vleermuizen, maar het zal naar verwachting niet volledig ongeschikt worden door de realisatie van de vier woningen. Het plangebied vormt bovendien hooguit een zeer klein onderdeel van het foerageergebied van de te verwachten soorten en er is in de directe omgeving in ruime mate alternatief en deels ook hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van foerageergebied treden dan ook niet op.

De watergang ten noorden van het plangebied blijft beschikbaar als potentiële vliegroute van vleermuizen. Om verstoring van lichtgevoelige vleermuissoorten als meer- en watervleermuis te voorkomen, dient tijdens de aanleg- en gebruiksfase te worden voorkomen dat bouwlampen en buitenverlichting lichtuitstraling veroorzaken op het oppervlaktewater van de aangrenzende watergang. Hiervoor kunnen bijvoorbeeld gerichte lichtarmaturen worden gebruikt.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibie- en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Groningen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wet natuurbescherming (Wnb) en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor de provincie Groningen uitgewerkt in de Geconsolideerde Omgevingsverordening (februari 2022).

NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt verder buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande bos- en natuurgebieden en weidevogel- en akkervogelleefgebieden.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt circa 6,2 km ten zuiden van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Waddenzee en circa 10,9 km ten oosten van het Natura 2000-gebied Lauwersmeer. Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als Natuur buiten het NNN omvat een bos op circa 500 m afstand ten oosten van het plangebied. De dichtstbijzijnde akkervogelleefgebieden liggen circa 4 km ten westen en 4 km ten

noorden van het plangebied. Op circa 4,2 km afstand ten zuiden van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde weidevogelleefgebied.

TOETSING

Het plangebied ligt op ruime afstand van de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Lauwersmeer. Hierdoor zijn in potentie alleen effecten mogelijk door externe werking. Het plangebied is gescheiden van de Natura 2000-gebieden door bebouwing, wegen en agrarisch gebied. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Eventuele toename van stikstofdepositie als gevolg van bouwwerkzaamheden in de aanlegfase is op basis van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering vrijgesteld van vergunningplicht. Voor dit plan worden slechts vier woningen gerealiseerd op een perceel grasland en op ruime afstand tot de dichtstbijzijnde stikstofgevoelige habitattypen (>7,1 km). Hierdoor wordt geen toename van stikstofdepositie boven 0,00 mol N/ha/jaar in stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden in de gebruiksfase verwacht.

Gezien de afstand tot het NNN, natuur buiten het NNN, weidevogel- en akkervogelleefgebied en de aard van het plan, zijn geen negatieve effecten te verwachten op dergelijke gebieden. Het plan is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

Beschermde houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

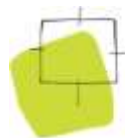
INVENTARISATIE EN CONCLUSIE

In het plangebied zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Groningen is niet nodig.

Conclusie

Voor dit plan is op 30 maart 2022 een veldbezoek uitgevoerd en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Het veldbezoek en de verspreidingsgegevens geven een voldoende beeld van de natuurwaarden in het gebied om de toetsing aan de Wet natuurbescherming op te baseren.

Nader onderzoek naar beschermde soorten of een ontheffing van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

Wel moet bij de werkzaamheden rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Dit betekent dat er bij voorkeur buiten het broedseizoen wordt gewerkt, dus buiten de periode half maart tot half juli. Het is ook mogelijk om voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het plangebied gaan broeden vanwege de continue verstoring.

Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig het plangebied voorafgaand aan de start te (laten) inventariseren op broedgevallen. Zijn er op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.

Een nadere analyse in het kader van de gebiedsbescherming van de Wet natuurbescherming of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. Het plan heeft geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van natuurlijke habitats en soorten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig. Daarnaast is het plan niet in strijd met het provinciaal natuurbeleid van de provinciale omgevingsverordening. Het plan leidt tot slot niet tot negatieve effecten op in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde houtopstanden.